

On-board-unit of vrijstelling nodig

Per 1 april kilometerheffing voor vrachtauto's en trekkers in België

België voert op 1 april 2016 een kilometerheffing in voor vrachtverkeer. Ook Nederlandse vrachtwagens en (land)bouwvoertuigen hebben hiermee te maken. Afhankelijk van het soort voertuig moet u een kilometerregistratiekastje aanschaffen of een vrijstelling aanvragen om in België te mogen rijden. Grondverzetmachines vallen niet onder de kilometerheffing.

België schaft op 1 april 2016 het Eurovignet af en vervangt dat door een kilometerheffing voor vrachtverkeer. De kilometerheffing geldt voor alle voertuigen voor goederenvervoer met een maximaal toegelaten massa van meer dan 3,5 ton. Ook Nederlandse vrachtwagens en (land)bouwvoertuigen vallen onder de kilometerheffing, maar er zijn wel ontheffingen en uitzonderingen.

De tol wordt geheven op autosnelwegen en een aantal regionale wegen in de gewesten Vlaanderen, Wallonië en Brussel. De hoogte van de kilometerheffing hangt af van de massa van het voertuig, de Euro-klasse van de motor en op welke wegen er wordt gereden. De uitvoering van de kilometerheffing gebeurt door de organisaties ViaPass (voor administratieve zaken zoals vrijstellingen) en Satellic (voor het kilometerheffingssysteem en tol heffen). De kilometerheffing betreft niet alleen Belgische voertuigen, maar ook buitenlandse bedrijfsauto's en zelfs buitenlandse (land)bouwvoertuigen.

On-board-unit

Om vast te stellen hoeveel kilometer over de tolplichtige wegen wordt gereden, moet elk voertuig voor goederenvervoer boven 3,5 ton zijn voorzien van een zogenaamde on-board-unit (OBU) oftewel een kilometerregistratiekastje. Deze wordt met zuignappen aan de voorruit bevestigd. Het apparaat registreert via GPS of het voertuig al dan niet op een tolweg rijdt, registreert het aantal kilometers, berekent het tolbedrag en stuurt de informatie via een GSM-verbinding naar Satellic. Deze OBU moet altijd op de vrachtwagen aanwezig zijn, zowel op de tolplichtige als niet-tolplichtige wegen in België. Bedrijven die met hun vrachtwagens nooit op tolplichtige wegen rijden, moeten dus toch een OBU hebben. De boete voor het ontbreken van een OBU of niet werkende OBU bedraagt € 1000,- per overtreding per periode van drie uur. De OBU is niet te koop of te huur, maar te bestellen bij Satellic. De borg bedraagt € 135,- per OBU. Er komen meer providers dan alleen Satellic, maar deze zullen naar verwachting niet erkend zijn voor 1 april 2016.

De voertuigen moeten worden geregistreerd bij Satellic. Op de website www.satellic.be kunt u op de Road User Portal een account aanmaken, de voertuigen registreren en een OBU bestellen. Voertuiggegevens die moeten worden ingevuld, zijn kenteken, maximaal toegestane massa, land van herkomst en emissieklasse. Het is mogelijk om één OBU te gebruiken voor meerdere vrachtwagens. Deze vrachtagens moeten dan wel eerst allemaal worden geregistreerd bij Satellic. Belangrijk is dan dat de desbetreffende vrachtauto die in België rijdt wel administratief is gekoppeld aan de OBU.

Vrijstelling landbouwvoertuigen

Ook Belgische én buitenlandse landbouwvoertuigen waarmee vervoer wordt verricht, vallen onder de werkingssfeer van de kilometerheffing. Er is een vrijstelling van de kilometerheffing voor "voertuigen die de aard hebben van een landbouw-, tuinbouw- of bosbouwvoertuig, die in België slechts in beperkte mate op de openbare weg worden gebruikt en die uitsluitend worden gebruikt voor landbouw-, tuinbouw-, visteelt- en bosbouwwerkzaamheden". De vrijstelling betreft dus alleen landbouwvoertuigen én uitsluitend landbouwgebruik. Voor deze landbouwvoertuigen moet echter wél een vrijstelling worden aangevraagd. Voor elke landbouwtrekker die uitsluitend voor agrarische werkzaamheden worden gebruikt, moet een vrijstelling worden aangevraagd. De vrijstelling voor buitenlandse landbouwtrekkers kan worden aangevraagd bij ViaPass door een e-mail te sturen naar exemptions@viapass.be. Bij de aanvraag dient u de volgende gegevens te verstrekken:

- Uw contactgegevens.
- Het kenteken.
- De maximaal toegelaten massa (MTM).
- De milieuklasse (Stage- of Fase-klasse).
- Twee foto's van het voertuig (één foto van de voorkant en één foto van zijkant).

Na verwerking van de aanvraag ontvangt de eigenaar van het voertuig een document met de bevestiging dat dit is vrijgesteld van de kilometerheffing. Dit document moet op het voertuig aanwezig zijn en moet onderweg kunnen worden getoond.

Heffingplichtige landbouwvoertuigen

Trekkers die geheel of gedeeltelijk worden gebruikt buiten de landbouw, zoals in de wegenbouw, het grondverzet of de tuinaanleg, zijn niet vrijgesteld van de kilometerheffing. Voor deze voertuigen moet een OBU worden aangeschaft en ze moeten worden geregistreerd bij Satellic. Dus ook als u met deze voertuigen niet over tolplichtige wegen rijdt, moet er wel een werkende OBU zijn geïnstalleerd. Een probleem bij de registratie van de emissieklasse is momenteel dat er alleen Euro-klassen kunnen worden ingevuld, terwijl trekkers en mobiele werktuigen alleen Stage- of Fase-klassen kennen. Daarvoor is een conversietool ontwikkeld, maar die werkt (nog) niet goed.

Zelfrijdende werktuigen

Bepaalde categorieën voertuigen van meer dan 3,5 ton vallen niet onder het toepassingsgebied van de kilometerheffing. Zelfrijdende werktuigen zijn vrijgesteld van de kilometerheffing en er hoeft ook geen vrijstelling te worden aangevraagd. Voor zelfrijdende werktuigen die geen goederen vervoeren, hoeft u in principe niets te ondernemen.

Voertuigen die buiten de kilometerheffing vallen, zijn mobiele kranen, verreikers, hoogwerkers, graafmachines, bulldozers, be-

tonpompen zonder mixer, dumpers en oldtimers. Zelfrijdende landbouwmachines (zoals maaidorsers, hakselaars en bietenrooiers) zijn ook vrijgesteld van de kilometerheffing, maar zijn niet zo specifiek benoemd als grondverzetmachines. Er kan daardoor tijdens controles onduidelijkheid ontstaan of een zelfrijdende landbouwmachine onder de vrijstelling valt. Met name bij zelfrijdende bemesters en veldspuiten, die een tank hebben waarmee lading wordt vervoerd, kan deze onduidelijkheid ontstaan.

Het is mogelijk om zelfrijdende (land)bouwmachines vrijwillig aan te melden bij Viapass door een e-mail te sturen naar exemptions@viapass.be. Hiermee wordt voorkomen dat er bij eventuele controle onduidelijkheid ontstaat of het werktuig al of niet onder de kilometerheffing valt. Bij deze vrijwillige melding dient u dezelfde gegevens te verstrekken als bij de aanvraag voor de vrijstelling van landbouwtrekkers, zoals eerder in dit artikel is aangegeven.

GV-kenteken

Voor het registreren van een voertuig bij ViaPass of het aanvragen van een vrijstelling bij ViaPass dient het kenteken te worden opgegeven. Voor zover u dat nog niet heeft, kan bij de RDW een grensverkeerkenteken (GV-kenteken) worden aangevraagd. Dat vraagt u aan via de website van de RDW door daar de zoekterm 'grensverkeerkenteken' in te voeren.

TEKST: **Hero Dijkema**, *beleidsadviseur (land)bouwverkeer*

FOTO: **AGRIbumper**

